

Six translations of Dutch gambling warning text “Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+”:

English, German, Polish, Arabic, Turkish and Chinese

Six translations of Dutch gambling warning text “Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+”:

English, German, Polish, Arabic, Turkish and Chinese

Colofon

Auteurs

Anouk Tuijnman, MSc (Trimbos-instituut)

Dr. Antonius J. van Rooij (Trimbos-instituut)

Trimbos-instituut
Da Costakade 45
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030-297 11 00
F: 030-297 11 11

© 2022, Trimbos-instituut, Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Inhoud

1	Summary	5
2	Inleiding	6
3	Aanpak	7
4	Resultaat	9
4.1	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Engels	9
4.2	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Duits	10
4.3	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Arabisch	11
4.4	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Turks	12
4.5	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Pools	13
4.6	Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Chinees (vereenvoudigd)	14
5	Afsluiting	15

1 Summary

Licensed gambling operators in the Netherlands are legally bound to inform consumers about gambling risks when advertising gambling products. In 2021 a warning text was chosen by a committee of independent organisations for addiction treatment from a list of five texts developed by a behavioural change agency (D&B), guided by the Trimbos-institute. To facilitate non-native speakers in the Netherlands, the existing warning text was professionally translated in 2022 to six languages, in close collaboration with the behavioural change agency that developed the text. The results are found below.

Dutch (source):

Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+

English:

What will gambling cost you? Quit in time. 18+

German:

Was verlierst du durchs Zocken? Hör rechtzeitig auf. 18+

Arabic:

ماذا يكلفك القمار؟ توقف في الوقت. 18+

Turkish:

Kumar sana neye mâl oluyor? Zamanında bırak. 18+

Polish:

A co Ciebie kosztuje hazard? Skończ z nim na czas. 18+

Chinese (simplified):

赌博让你付出多少代价？及时停手。18+

Terms of use

The translated slogans are freely available and usable for their intended use case (warning consumers about gambling risks). Modification of the text, commercial exploitation, and re-sale of the text are prohibited.

Evidence development and further steps

The text is free to use, but Trimbos-institute would greatly appreciate it if research data on the efficacy of the text in the field could be shared with researchers in the Netherlands. If your company runs campaigns that test various ways of presentation of the text, and you wish to contribute to more effective protection of Dutch gamblers against gambling harms and gambling disorder, please consider sharing this data and reach out to our research team (info@trimbos.nl, subject: gambling research).

2 Inleiding

De Wet kansspelen op afstand (KOA) is op 1 april 2021 in werking gegaan. Deze wet is een aanvulling op en wijziging van de Wet op de kansspelen (Wok) en heeft het Nederlandse kansspelandschap grondig veranderd. De meest in het oog springende verandering is dat de online kansspelmarkt in Nederland is gelegaliseerd en gereguleerd. De kansspelautoriteit kan onder strikte voorwaarden een vergunning verlenen voor het aanbieden van online kansspelen.

Onderdeel van de wet (artikel 4a amendement-Vos)¹ is dat vergunninghouders op iedere afzonderlijke wervings- en reclameactiviteit een waarschuwingstekst dienen te plaatsen. Het doel van deze waarschuwingstekst is het wijzen op de risico's van deelname aan kansspelen, vooral bedoeld om onmatige deelname te voorkomen.

In 2021 is door een commissie met vertegenwoordigers van onafhankelijke instellingen voor verslavingszorg die geen directe financiering ontvangen van aanbieders voor kansspelen, de volgende waarschuwende tekst voor kansspelen gekozen²:

"Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+"

Deze waarschuwende tekst wijst op de risico's van deelname aan kansspelen, is opgesteld op basis van wetenschappelijke inzichten en theorieën over gedragsverandering, en is op een gestructureerde wijze ontwikkeld door een gedragswetenschappelijk conceptbureau, onder begeleiding van het Trimbos-instituut.

Vanuit de kanspelsector (landgebonden) is in 2022 het verzoek gekomen om de tekst te laten vertalen, zodat ook spelers met een niet-Nederlandstalige achtergrond gewezen kunnen worden op de risico's van kansspelen.

Het Trimbos-instituut heeft vervolgens voorgesteld aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid om de tekst te vertalen in het Engels, Duits, Arabisch (modern standaard), Turks, Pools en Chinees (vereenvoudigd Chinees), omdat deze talen door een grotere groep mensen in Nederland worden gesproken (soms zonder goede beheersing van het Nederlands).

Er werd hierbij aangestuurd op het gebruik van een professioneel vertaalbureau, omdat het essentieel was dat de onderliggende gedragskaders goed vertaald werden. Voor dit laatste was ook een bijdrage van bureau D&B nodig, die de gedragskaders heeft toegelicht en de vertalingen heeft getoetst op de mate waarin ze voldoen aan de kaders (de Nederlandse tekst en de onderliggende gedragskaders zijn opgesteld door D&B²).

Na verwerking van drie offertes koos het Trimbos-instituut voor het vertaalbureau "Het Vertaalcollectief" om de tekst te vertalen in zes talen. Het Trimbos-instituut heeft bijgedragen aan de beoordeling, heeft het gehele proces gecoördineerd en draagt zorg voor de publieke verspreiding van de vertalingen.

3 Aanpak

De werkwijze om te komen tot de vertalingen van de waarschuwende tekst was als volgt.

Stap 1: Briefing van D&B en het Trimbos-instituut met de vertalers. In deze sessie heeft D&B alle belangrijke elementen en gedragstechnieken toegelicht waar de waarschuwende tekst op gestoeld is. Het Trimbos-instituut heeft de context van de waarschuwende tekst toegelicht. In de briefing was er ruimte voor de vertalers om vragen te stellen.

Stap 2. Vertaling van de waarschuwende tekst door vertalers (minimaal 4 versies per taal). *Native speakers* van de zes talen, van het bureau Het Vertaalcollectief, hebben de tekst in de zes doeltalen vertaald. Iedere vertaler heeft een document opgeleverd met de verschillende versies per taal en uitleg van iedere woordkeuze.

Stap 3: Sessie met de vertalers, D&B en het Trimbos-instituut om de verschillende versies van iedere taal door te nemen. De vertalers hebben een toelichting per versie gegeven en uitgelegd waarom er gekozen is voor bepaalde woorden. D&B en het Trimbos-instituut hebben vragen kunnen stellen en in overleg zijn kleine aanpassingen gedaan. Daar waar grote aanpassingen nodig waren hebben de vertalers een tweede vertaalconferentie doorlopen. Het resultaat werd in een tweede sessie met D&B en het Trimbos-instituut besproken.

Stap 4: Keuze vertaling per taal. De keuze voor de uiteindelijke vertaling per taal werd gemaakt door D&B in overleg met het Trimbos-instituut. Hierbij zijn alle vertalingen getoetst op de gedragskaders die voor de Nederlandse waarschuwende tekst eerder zijn opgesteld². De gekozen vertalingen met de onderliggende onderbouwingen zijn ter controle terug gestuurd naar Het Vertaalcollectief die deze heeft gecontroleerd bij de vertalers en bij aanvullende native speakers.

4 Resultaat

4.1 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Engels

Engelse vertaling: What will gambling cost you? Quit in time. 18+

Overweging:

"What will gambling cost you?" is een vrij letterlijke vertaling van "Wat kost gokken jou?" en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Deze vertaling heeft de voorkeur van native speakers. De vertaling wijkt conceptueel niet af van het origineel. "Cost" verwijst hier naar alle soorten kosten, zowel materieel, als immaterieel.

"Quit in time." is een vrij letterlijke vertaling van "Stop op tijd" en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Deze vertaling heeft de voorkeur boven het alternatief "Stop in time", omdat "quit" urgenter is dan "stop" en vaker in de context van gezondheidsgedrag wordt gebruikt ("Quit smoking").

Andere overwegingen:

- Het woord "gambling" heeft de voorkeur boven "betting", omdat dit een breder palet aan kansspelen omvat.
- In het Engels kan ook gebruik worden gemaakt van het werkwoord "to lose" in plaats van "to cost". Deze term sluit aan bij het principe van verliesaversie (een van de gedragskaders). Echter, wanneer het werkwoord in de vraag wordt verwerkt komt daar de volgende vertaling uit: "What will you lose by gambling?". Deze vertaling betekent eerder "What are you willing to lose by gambling?" waarmee mensen juist mogelijk uitgedaagd of uitgenodigd worden om een gokje te wagen en te onderzoeken wat ze bereid zijn te verliezen. Gebruik van het werkwoord "to lose" valt daarmee af.
- In het Engels kan ook het werkwoord "to risk" gebruikt worden in de vraag. Dit werkwoord kan ook uitdagend overkomen en daarmee aanmoedigend zijn. Gebruik van het werkwoord "to risk" valt daarmee af.
- Het alternatief "Stop while you can" is ook onderzocht. Deze zin kan echter als uitdaging worden geïnterpreteerd, om de grenzen van je controle op te zoeken. Hiermee valt dit alternatief af.
- Het alternatief "Stop before it's too late" is ook onderzocht. Deze zin wijkt echter te veel af van het origineel en heeft een meer dreigende lading. Hiermee valt dit alternatief af.

4.2 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Duits

Duitse vertaling:

Was verlierst du durchs Zocken? Hör rechtzeitig auf. 18+

Overweging:

“Was verlierst du durchs Zocken?” is een vertaling van “Wat kost gokken jou?” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Er is in het Duits gekozen voor het woord “verlierst” in plaats van “kostet”, omdat het werkwoord voor kosten in het Duits moeilijk te linken is aan gezondheids- of sociale kosten. Het woord “verlierst” sluit ook aan bij het kader van verliesaversie. Het woord “Zocken” is spreektaal en heeft de voorkeur boven “Glücksspiel”, omdat hiermee het woord “spelen” en “geluk” in het Duits vermeden wordt (deze twee woorden kunnen beide als aanmoedigend worden ervaren).

“Hör rechtzeitig auf.” is de vertaling van “Stop op tijd” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Het woord “rechtzeitig” geeft aan dat om iets ergs te voorkomen deze grens niet voorbij moet worden gegaan. Daarmee dekt het woord goed de lading van “op tijd”. De zin “Hör rechtzeitig auf” is een sterkere gebiedende vorm dan het Nederlandse “Stop op tijd”. Na navraag bij andere native speakers bleek deze zin echter geen weerstand op te roepen.

Andere overwegingen:

- “Zocken” betekent ook gamen, maar vooral gokken in het Duits. In de context waarin de waarschuwende tekst gebruikt gaat worden (namelijk wervings- en marketinguitingen van kansspelaanbieders) zal het woord duidelijk zijn. Een “Zocker” is iemand die risico’s neemt in kansspelen, maar het is geen verheerlijking van deze eigenschap.

4.3 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Arabisch

Arabische vertaling:
ماذا يكلفك القمار؟ توقف في الوقت. +18

Overweging:

De Arabische vertaling is een letterlijke vertaling van “Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Het is een algemeen toegankelijke zin voor iedereen die modern standaard Arabisch spreekt. De zin is volgens de vertaler voor iedereen begrijpelijk. Het is een korte en krachtige zin, die aanzet tot nadenken. Het werkwoord “kosten” verwijst in het Arabisch niet alleen naar materiële kosten, maar ook naar immateriële kosten. Er wordt gebruikt gemaakt van de “jij-vorm” in de vertaling, omdat dit gebruikelijk is in reclame. Arabisch wordt van rechts naar links geschreven. 18+ staat daarom aan de linkerkant van de zin.

Andere overwegingen:

- Er zijn verschillende alternatieven voor het woord gokken in andere dialecten. Deze alternatieven zullen echter door een minder grote groep mensen begrepen worden en vallen daarmee af.

4.4 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Turks

Turkse vertaling:
Kumar sana neye mâl oluyor? Zamanında bırak. 18+

Overweging:

“Kumar sana neye mâl oluyor?” is een vertaling van “Wat kost gokken jou?” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. De kosten waarnaar verwezen wordt zijn zowel materieel als immaterieel. In deze context is het gebruik van “jou” geschikt, omdat het niet over een specifiek persoon gaat en omdat “u” in deze context betuttelend zou overkomen.

“Zamanında bırak” is een letterlijke vertaling van “Stop op tijd” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. In verband met het gebruik van een accent “â” en de letter “ı” is het belangrijk dat de tekst letterlijk overgenomen wordt en op deze manier geschreven wordt.

Andere overwegingen:

- Bij het woord voor kosten (“mâl oluyor”) zal volgens de vertaler mogelijk eerst aan materiële en dan aan immateriële zaken gedacht worden. Het alternatief dat de vertaler aan heeft gedragen (“götürüyor”, wat betekent “wegnemen”) doet wel direct aan zowel materieel als immaterieel verlies denken. Dit woord is echter een vorm van beeldspraak die mogelijk niet door iedereen begrepen zal worden. Bij navraag bij een aantal Turkssprekende mensen was er een klein aantal dat het woord niet begreep. De vertaler raadt daarom aan om te kiezen voor het woord “mâl oluyor” omdat dit voor iedereen begrijpelijk is en tevens effectief is in de context van de boodschap.
- Er is een alternatief voor het woord stop (“bırak”). Dit woord is “dur”. Bij “dur” gaat het echter om het stoppen van een fysieke handeling. Het woord “bırak” wordt ook in de context van stoppen met roken gebruikt en dekt daarmee beter de lading zoals bedoeld in de Nederlandse tekst.

4.5 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Pools

Poolse vertaling: **A co Ciebie kosztuje hazard? Skończ z nim na czas. 18+**

Overweging:

"A co Ciebie kosztuje hazard?" is de vertaling van "Wat kost gokken jou?" en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. De zin is toegankelijk en begrijpelijk voor mensen met een lage geletterdheid. De zin verwijst naar materiële en immateriële kosten. Het woord "en" is aan het begin van de zin toegevoegd, omdat dit natuurlijker is in het Pools in deze context en omdat het de nadruk legt op "jou". Daarmee wordt de boodschap persoonlijk en trekt het de aandacht. "Ciebie" is met een hoofdletter geschreven, omdat dit beleefder is.

"Skończ z nim na czas." is de vertaling van "Stop op tijd" en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Letterlijk betekent de zin "Eindig het op tijd" en het eindigen verwijst hier naar stoppen voordat er problemen ontstaan.

Andere overwegingen:

- Alternatieven voor de zin "A co Ciebie kosztuje hazard?" bevatten de werkwoorden "afnemen" en "verliezen". Het gebruik van het woord "afnemen" wijkt echter te veel af van de Nederlandse tekst. Het woord "verliezen" past niet in het Pools in deze context. Gebruik van het werkwoord "kosten" is daarom het meest passend.
- De alternatieven voor de zin "Skończ z nim na czas." verwijzen onvoldoende naar de context van gokken, hebben een te dreigende lading of voldoen niet aan de gedragskaders van de Nederlandse tekst. De letterlijke vertaling van "Stop op tijd" klinkt in het Pools niet goed in de context van deze tekst. De vertaling "Skończ z nim na czas." is daarom het meest passend.

4.6 Keuze vertaling waarschuwende tekst kansspelen – Chinees (vereenvoudigd)

Chinese vertaling: 赌博让你付出多少代价? 及时停手。18+

Overweging:

“赌博让你付出多少代价?” is een vertaling van “Wat kost gokken jou?” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. De letterlijke vertaling is “Hoeveel ga je verliezen in verband met gokken?”. Volgens de vertaler is dit een natuurlijke vertaling van “Wat kost gokken jou?” met een zelfde betekenis. Er is in het vereenvoudigd Chinees gekozen voor het woord “verliezen” in plaats van “kosten”, omdat er daarmee naar meer dan alleen materiële kosten wordt verwezen. Het woord “hoeveel” is in het Chinees passender dan het woord “wat”.

“及时停手。” is een letterlijke vertaling van “Stop op tijd” en voldoet aan de gedragskaders die voor de Nederlandse tekst zijn opgesteld. Hoewel deze vertaling een letterlijke vertaling is, en daarmee minder natuurlijk kan overkomen, dekt deze vertaling het beste de lading van de Nederlandse tekst.

De slogan is geschreven in Vereenvoudigd Chinees, omdat hiermee de meeste Chineestallige inwoners van Nederland de waarschuwende tekst kunnen begrijpen.

Andere overwegingen:

- Alternatieven voor bovenstaande vertaling van “Stop op tijd” zijn “及早停手。” (“Stop vroeg”) en “回头是岸。” (“Teruggaan is kust”). Het eerste alternatief is een natuurlijker vertaling van “Stop op tijd” dan de uiteindelijk gekozen variant, maar komt onvoldoende overeen met de oorspronkelijke Nederlandse tekst qua lading. Het tweede alternatief is cultureel gezien een geschikte vertaling, maar dit alternatief impliceert dat er na stoppen nooit meer gegokt mag worden. Dit is niet de lading van de Nederlandse tekst.

5 Afsluiting

De waarschuwende tekst voor kansspelen “Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+” is vertaald in zes andere talen, zodat ook spelers met een niet-Nederlandstalige achtergrond gewezen worden op de risico’s van kansspelen. De vertalingen zijn door D&B en het Trim-bos-instituut getoetst op de mate waarin ze voldoen aan de gedragskaders die opgesteld zijn voor de ontwikkeling van de Nederlandse tekst².

De vertalingen zijn als volgt:

Engelse vertaling:

What will gambling cost you? Quit in time. 18+

Duitse vertaling:

Was verlierst du durchs Zocken? Hör rechtzeitig auf. 18+

Arabische vertaling:

ماذا يكلفك القمار؟ توقف في الوقت. 18+

Turkse vertaling:

Kumar sana neye mâl oluyor? Zamanında bırak. 18+

Poolse vertaling:

A co Ciebie kosztuje hazard? Skończ z nim na czas. 18+

Chinese vertaling:

赌博让你付出多少代价？及时停手。18+

Referenties

1. Vos ML. AMENDEMENT VAN HET LID MEI LI VOS (23). 33 996. Wijziging van de Wet op de kansspelen, de Wet op de kansspelbelasting en enkele andere wetten in verband met het organiseren van kansspelen op afstand.; 2016. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33996-23.html>
2. Tuijnman A, Van Rooij AJ. Waarschuwend tekst kansspelen. Trimbos - instituut i/o ministerie van Justitie en Veiligheid.; 2021. <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/product/af1946-waarschuwend-tekst-kansspelen>

